

פירעון חובות וסבסוד אשראי

פירעון חובות (ללא בנק ישראל)

סעיפי פירעון חובות בתקציב מסתכמים בכ-111 מיליארד ש"ח בשנת 2009 ומהווים כ-34 אחוזים מהתקציב ברוטו. מזה כ-76 מיליארד ש"ח מיועדים לתשלום החזרי קרן וכ-35 מיליארד ש"ח לתשלומי ריבית.

כ-86 אחוזים מהחזר החובות, שהם כ-95 מיליארד ש"ח, מיועדים לפירעון חובות פנים. יתרת הסכום, כ-16 מיליארד ש"ח, מיועדת לפירעון חובות לגורמים בחוץ לארץ.

פירעון חובות פנים

בשנת 2009 מיועד, כאמור, סכום בהיקף של כ-95 מיליארד ש"ח לפירעון חובות פנים, מזה כ-66 מיליארד מיועדים לתשלום החזרי קרן וכ-29 מיליארד ש"ח לתשלומי ריבית.

רובו של התשלום לפירעון חובות פנים מועבר ישירות לציבור, כפדיון פיקדונות בנקאיים ופדיון של איגרות חוב מיועדות וסחירות המוחזקות בידי קופות גמל, קרנות פנסיה, חברות ביטוח, קרנות השתלמות, בנקים, חברות ואנשים פרטיים. סכום בהיקף של כ-14 מיליארד ש"ח ישולם השנה למוסד לביטוח לאומי. ללא התשלומים למוסד לביטוח לאומי, פירעון חובות הפנים קטן יותר ויהיה כדלקמן: תשלומי הקרן בגין מלוות הפנים יעמדו על סכום של כ-58 מיליארד ש"ח, ותשלומי הריבית יעמדו על סכום של כ-23 מיליארד ש"ח.

פירעון חובות חו"ל

החזר החובות בחו"ל מסתכם, כאמור, בכ-16 מיליארד ש"ח, מזה כ-10 מיליארד ש"ח מיועדים לתשלום החזרי קרן וכ-6 מיליארד ש"ח לתשלומי ריבית. התשלומים לחו"ל כוללים פדיונות של מלוות מבנקים בארץ ובחו"ל, מלוות בין-ממשלתיים ומלווה העצמאות והפיתוח (ה"בונדס"). בנוסף לכך, החזרי חובות החוץ כוללים תשלומים בגין ההלוואות שנלקחו על ידי ממשלת ישראל באמצעות ערבויות של ממשלת ארה"ב בשנים 1993-1998.

בשנת 2003 נחתם הסכם נוסף בין ממשלת ארה"ב וממשלת ישראל בדבר מתן ערבויות לגיוס הון על ידי מדינת ישראל בהיקף כולל של כ-9 מיליארד דולר לשנים 2003-2005, עם אופציה להארכה בשנה נוספת. בשנת 2006 אישר הממשל האמריקני את הארכתה של התכנית בשנתיים, ולאחר מגעים נוספים שניהל עמו משרד האוצר, הוארכה התכנית בשלוש שנים נוספות. נכון לספטמבר 2008, הנפיקה ישראל

במסגרת התכנית איגרות בסך 4.1 מיליארד דולר בערבות ממשלת ארה"ב. החזרי קרן בגין ההלוואות שיילקחו באמצעות הערבויות על פי ההסכם האמור משנת 2003, יתחילו בשנת 2023. בשנת 1995 החלה ממשלת ישראל בגיוסים עצמיים של אגרות חוב סחירות בשווקים הבין-לאומיים. מאז 1995 ועד ספטמבר 2008 בוצעו 11 הנפקות בין-לאומיות בשלושת שוקי ההון המרכזיים - בשוק האמריקני, בשוק האירו ובשוק היפני. גיוסים אלו הסתכמו ב-3.45 מיליארד דולר, 1.55 מיליארד אירו ו-20 מיליארד יין. הצעת התקציב לשנת 2009 כוללת תשלומי קרן וריבית בגין הנפקות אלו. בשנת 2009 צפויים גיוסי הון נוספים.

אומדן הסובסידיה הגלומה בתשלומי הריבית

אומדן הסובסידיה הגלומה בתשלומי הריבית לקרנות הפנסיה ולחברות הביטוח בשנת 2009, בגין סך החוב המונפק עד סוף שנת 2008, מוערך בכ-1.7 מיליארד ש"ח. אומדן זה כולל את סכסוד הריבית על אגרות חוב מיועדות, הנושאות ריבית מועדפת, שהונפקו לקרנות הפנסיה ולחברות הביטוח.

אומדן הסובסידיה הגלומה בתשלומי הריבית על אג"ח לקרנות הפנסיה ולחברות הביטוח נערך בהנחה, שהתשואה על אגרות חוב ממשלתיות לטווח ארוך היא 4 אחוזים. לצורך הבדיקה נערכה השוואה בין תשואה זו לבין התשואה המובטחת לקרנות הפנסיה על סך החוב המונפק עד היום.

אומדן הסובסידיה הגלומה בתשלומי הריבית העתידיים להיות משולמים בשנת 2009, בגין הנפקות העבר לקרנות הפנסיה, הוא כ-1.35 מיליארד ש"ח.

אומדן הסובסידיה הגלומה בתשלומי הריבית העתידיים להיות משולמים בשנת 2009, בגין הנפקות העבר לחברות הביטוח, הוא כ-350 מיליון ש"ח.

בשנת 1992 הופסקה הנפקתן של אגרות חוב מיועדות (להלן - אגרות חוב ח"ץ - חיים צמוד) בגין פוליסות ביטוח חדשות. המדינה מחויבת, למעשה, להמשיך ולהנפיק עבור חברות הביטוח אגרות חוב ח"ץ להשקעת כספי הפרמיות המשולמות על פוליסות ביטוח חיים (המשולבות בחיסכון) שנחתמו עד לסוף 1990 וחלק קטן מכספי הפרמיות שישולמו על פי פוליסות שנחתמו בשנת 1991. יצוין כי הקרנות שמנהל בנק ישראל עבור חברות הביטוח במסגרת הסכמי ח"ץ, המניבות תשואה הנמוכה מ-4 אחוזים לא נכללו בחישוב האומדן, משום שאין בהן סובסידיה.

סכסוד אשראי

סכום בהיקף של כ-24 מיליוני ש"ח מיועד לסכסוד אשראי בשנת 2009. הוצאה זו נובעת מהלוואות לא צמודות שניתנו ליזמים פרטיים בעבר על ידי המדינה. בשנים האחרונות לא ניתנות עוד הלוואות בעלות מרכיב סכסוד ריבית ליזמים פרטיים, ולפיכך תקצוב סכסוד האשראי הועבר לסעיף הוצאות שונות ולסעיף משרד התיירות.